

Οι Έλληνες της Βραζιλίας

της Διαμαντένιας Ριμπά

«Όλοι οι Έλληνες που ήρθαν στη φιλόξενη Βραζιλία είναι ο κάθε ένας τους και ένας ήρωας. Αυτό πιστεύω. Λένε ότι είναι πολύ δύσκολο να καρποφορήσει ένα δέντρο που ξεριζώθηκε από τα χώματα που σπάρθηκε. Εμείς τα καταφέραμε, γιατί πήραμε μαζί μας την Ελλάδα, που είναι η ζωή μας».

Λόγια, που αγγίζουν την καρδιά, από μία ελληνίδα της διασποράς, με ζωντάνια που θα ζήλευαν πολύ νεότερες της. Η 77χρονη Λέλουδα Πάνος, το γένος Παπαλαμβροπούλου, ζει μόνιμα από το 1954 στο Sao Jose dos Campos, μία πόλη της Βραζιλίας με ένα εκατομμύριο κατοίκους, σε απόσταση περίπου εκατό χιλιομέτρων από το Σάο Πάολο.

Πρόεδρος της Ελληνικής Κοινότητας της πόλης, που συσπειρώνει περίπου σαράντα οικογένειες, η κα Λίνα, όπως την αποκαλούν στη νέα πατρίδα, προσπαθεί με τις δυνάμεις της να δώσει πνοή στον ελληνισμό. Της το αναγνωρίζουν άλλωστε όλοι, γι' αυτό και αισθάνεται ιδιαίτερη ηθική ικανοποίηση που την εξέλεξαν γραμματέα της Ομοσπονδίας Ελληνικών Κοινοτήτων Βραζιλίας τον περασμένο Δεκέμβριο. Δηλώνει ότι θέλει να φύγει από τη ζωή όρθια, όπως έζησε μέχρι σήμερα, ξεπερνώντας δυσκολίες, που πολλές φορές φάνταζαν ανυπερέβλητες.

Μέχρι και ιστοσελίδα έφτιαξε η κα Πάνος για να καταχωρήσει πρωτίστως στοιχεία για τους Έλληνες της Βραζιλίας, η παρουσία των οποίων, όπως λέει, δεν έχει τύχει στόχος σοβαρής μελέτης. Αυτός άλλωστε ήταν και ο λόγος που την αναζητήσαμε και επικοινωνήσαμε μαζί της τηλεφωνικά στη Βραζιλία. Η συνομιλία μας κυλάει αβίαστα, έχοντας την αίσθηση ότι μιλάμε με κάποια που γνωρίζουμε χρόνια. Και έχει πολλά να μας πει.

Μας εξιστορεί πως φύγανε οικο-

γενειακώς από τη Λιβαδειά, στα δύο σκολα χρόνια μετά τον εμφύλιο πόλεμο. Πρώτος έφυγε ο αδελφός της, ο Επαμεινώνδας. Τα δύο μαρτυρικά χρόνια, που πέρασε στη Μακρόνησο, ο μετέπειτα αβάσταχτος μαρτυρικός του να μη βρίσκει πουθενά δουλειά, παρ' όλο που ήταν ένας καλός αρχιτέκτονας, τον οδήγησαν στην ξενιτιά, θυμάται με θλίψη. Στη Βραζιλία, όπου βρέθηκε τυχαία, σε σύντομο χρονικό διάστημα βρήκε δουλειά σε μία μεγάλη κατασκευαστική εταιρεία και έτσι δεν ήταν δύσκολο

σημειώνει η κα Πάνος. «Σήμερα, η δεύτερη και τρίτη γενιά ομογενών μας, παιδιά και εγγόνια των πρωτοπορών Ελλήνων, είναι σπουδαγμένοι και κατέχουν αξιόλογες θέσεις στη μεγάλη Βραζιλιανή οικογένεια».

Παντιάς Καλόγερος

Όταν πρωτοπήγε στο Sao Jose dos Campos η κα Λέλουδα παραξενεύτηκε που ένας από τους κεντρικούς δρόμους έφερε ένα όνομα ελληνικό, αυτό του Παντιά Καλόγερο. Ρώτησε και έμαθε ότι όντως ήταν Έλληνας, γεννημένος στη Βραζιλία, με καταγωγή από την Κέρκυρα, και μάλιστα υπήρξε ο μοναδικός ελληνικής καταγωγής πολίτης στην ιστορία της χώρας που στις αρχές του περασμένου αιώνα έγινε πετυχημένος υπουργός Πολέμου της Βραζιλιανής Δημοκρατίας.

Ο Παντιά Καλόγερος ήταν μέλος της αποστολής στην συνθήκη των Βερσαλλιών, όπου γνώρισε τον Επιτάσιο Πεσσόα, ο οποίος εξελέγη αργότερα Πρόεδρος της Δημοκρατίας (1919 - 1922). Τότε τον επέλεξε για να ηγηθεί του Υπουργείου Πολέμου.

Τον 18ο αιώνα έφτασαν οι πρώτοι Έλληνες

Με την άφιξη της βασιλικής οικογένειας της Πορτογαλίας στη Βραζιλία τον δέκατο όγδοο αιώνα, που την ακολούθησαν περισσότερα από δεκαπέντε χιλιάδες άτομα, ευγενείς και μη, αναφέρεται και η άφιξη των πρώτων Ελλήνων. Κάποιοι από αυτούς ήταν διδάσκαλοι παιδαγωγοί, για την μόρφωση των πριγκίπων, τα ονόματά τους όμως δεν έχουν διασταυρωθεί, σημειώνει η κα Πάνος.

Τα χρόνια εκείνα χρειάστηκε να γίνουν πολλά έργα στην πόλη του Ρίο ντε Ζανέιρο, αλλά και στην ύπαιθρο, (κατασκευή σιδηροδρομικών γραμμών, οικοδόμηση εκατοντάδων οικισμών κ.ά.), όπου εργάστηκαν και πολλοί Έλληνες, οι περισσότεροι από την Κρήτη.

Μετά το 1950 η μαζικότερη μετανάστευση

Στα μεταπολεμικά χρόνια, κυρίως μετά το 1950, σημειώνεται και η μαζικότερη μετανάστευση Ελλήνων στην Βραζιλία, οι οποίοι εγκαταστάθηκαν πρωτίστως στις πόλεις Σάο Πάολο, Ρίο ντε Ζανέιρο, Πόρτο Αλέγκρι, Κουριτίμπα, Μπέλο Οριζόντε Σαλβαντόρ και στη Μπραζίλια, τη νέα πρωτεύουσα που ανεγείρονταν. Στην ανοικοδόμηση συμμετείχαν και ομογενείς μας, που εγκαταστάθηκαν, όπως όλοι, σε πρόχειρες παράγκες. Ολόκληρη η περιοχή ήταν ένα απέραντο οροπέδιο, με λίγη βλάστηση χωρίς ίχνος ανθρώπινης παρουσίας σε απόσταση δεκάδων χιλιομέτρων.

Αυτοί οι πρώτοι Έλληνες, ασχολήθηκαν κυρίως με τον ανεφοδιασμό τροφίμων και ρουχισμού και ότι άλλο αναγκαίο για τους χιλιάδες εργάτες από όλα τα μέρη της Βραζιλίας που συνεχώς κατέφθαναν για να πάρουν μέρος στην ανοικοδόμηση της νέας πρωτεύουσας, αλλά και με την προμήθεια οικοδομικών υλικών.

Η Ελλάδα μεταξύ των δημοφιλέστερων ταξιδιωτικών προορισμών για το 2009

Αυστραλία- Η Ελλάδα συγκαταλέγεται μεταξύ των πιο δημοφιλών προορισμών του 2009 στην Αυστραλία, σύμφωνα με την αυστραλιανή αλυσίδα τουριστικών πρακτορείων Flight Centre.

Όπως αναφέρεται σε δημοσίευμα της εφημερίδας "Sunday Mail" με τίτλο "Holiday Expo hottest holiday spots for 2009", όσοι αναζητούν ένα ατέλειωτο καλοκαίρι, μια νέα πόλη-ενδιάμεση στάση ή μια γνωριμία με τον ευρωπαϊκό πολιτισμό θα πάνε πιθανότατα σε μια από τις δημοφιλέστερες χώρες του 2009, όπως προσδιορίζονται σε κατάλογο του Flight Centre.

Η εταιρία μελέτησε στοιχεία για τους πιο δημοφιλείς προορισμούς της και διαπίστωσε ότι μια σειρά χωρών-μεταξύ αυτών και η Ελλάδα- έχουν κερδίσει σε δημοτικότητα τους τελευταίους μήνες και αναμένεται να είναι δημοφιλείς και το 2009.

Όσον αφορά στην Ελλάδα, επισημαίνεται ότι η χώρα προσφέρει στους επισκέπτες της απλές χαρές και οικονομικά προσιτές διακοπές: φαγητό σε λογικές τιμές, φτηνή ιστιοπλοΐα, ντόπιο κρασί, όμορφες παραλίες και ηλιοβασιλέματα, γραφικά χωριά και μικρά νησιά γεμάτα με φυσικές εκπλήξεις.

Στους δημοφιλείς προορισμούς για το 2009, σύμφωνα με την εταιρία, περιλαμβάνονται και το Μπρουνέι, η Κροατία, το Βιετνάμ, η Νέα Καληδονία, το Μπαλί, το Μεξικό, η Τσεχία, τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα και η Ισπανία.

Διάκριση μαθήτριας από την Κατερίνη σε ευρωπαϊκό διαγωνισμό για την Προστασία των Προσωπικών Δεδομένων στο Διαδίκτυο

Την πρώτη θέση σε διαγωνισμό για την ανάδειξη του καλύτερου βίντεο με θέμα την προστασία των προσωπικών δεδομένων στο Διαδίκτυο κατέλαβε μαθήτρια της Β' Λυκείου του Α' Λυκείου Κατερίνης. Η 17χρονη Ανδρομάχη Μαυρογιάννη έλαβε το Ειδικό Βραβείο Συνεργασίας, από κοινού με τον Λιθουανό συνομήλικό της μαθητή Μάντας Κάσπουτις, για βίντεο διάρκειας 90', που ετοίμασαν, με τίτλο «Unprotected Data». Το διαγωνισμό διοργάνωσε η Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Ε.) σε συνεργασία με το European Schoolnet της Microsoft και η βράβευση έγινε με την ευκαιρία της Παγκόσμιας Ημέρας Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων, τον Ιανουάριο, στο Ευρωκοινοβούλιο. Μεμονωμένα βραβεία (ανα χώρα) έλαβαν μαθητές από τη Ρουμανία (Α' βραβείο), την Πορτογαλία (Β' βραβείο) και τη Βουλγαρία (Γ' βραβείο). Η 17χρονη μαθήτρια ασχολείται αρκετές ώρες την εβδομάδα με τον ηλεκτρονικό υπολογιστή στο σπίτι και στο σχολείο της, αλλά επιθυμεί να σπουδάσει διακοσμητική ή καλές τέχνες. Το βραβευμένο, άλλωστε, βίντεο που ετοίμασε αναπαριστά διάλογο μαθητών για τον κίνδυνο έκθεσης των προσωπικών δεδομένων στο Διαδίκτυο με σκίτσα animation. Τα βίντεο των μαθητών που ανακηρύχθηκαν υποψήφια για τα βραβεία είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα: www.dataprotectionday.eu/jury.

Στη φωτογραφία η Λίνα Πάνος στη ραδιοφωνική εκπομπή του Βασίλειου Σκαρλάτου (δεκαετία του '60).

να ακολουθήσουν τα βήματά του ο πατέρας, τοπογράφος στο επάγγελμα, η μάνα και οι τρεις αδελφές.

Στη Βραζιλία γνώρισε και τον σύζυγό της, Νικόλαο Πάνο, μικρασιάτη στην καταγωγή, με τον οποίο απέκτησε τρεις κόρες. Ο αγαπημένος της σύντροφος έχει φύγει από τη ζωή εδώ και έξι χρόνια, εκείνη όμως συνεχίζει το επί πολλά έτη έργο του ως πρόεδρος της κοινότητας.

Εκδηλώσεις προβολής της Ελλάδας

«Ότι κάνουμε είναι από δική μας πρωτοβουλία, με τις μικρές μας δυνάμεις, χωρίς καμία βοήθεια», θα μας πει η κα Πάνος. «Παραδίδω μαθήματα ελληνικών, για να μην ξεχάσουμε τη γλώσσα μας, διοργανώνουμε εκδηλώσεις με θέματα ελληνικά. Μπορεί να είμαστε λίγοι στον αριθμό, έχουμε όμως κύρος στην τοπική κοινωνία και αυτό πολύ μας χαροποιεί. Μεγάλη δύναμη μας έδωσε η τιμή που μας έγινε από το Δήμο της πόλης, που με ομόφωνη απόφαση όλων των συμβούλων, μας ανακήρυξε «οργάνωση κοινής ωφέλειας» (entidade de utilidade publica).

Παρουσία των Ελλήνων στη Βραζιλία

Οι Έλληνες ομογενείς στη Βραζιλία σήμερα δεν ξεπερνούν τους 20.000. Υπάρχουν δώδεκα Ελληνικές Κοινότητες, συσπειρωμένες στην Ομοσπονδία Ελληνικών Κοινοτήτων Βραζιλίας.

«Ξέρετε, εδώ μας αγαπούν πολύ εμάς τους Έλληνες, λόγω της πλούσιας κληρονομιά μας, αλλά και της ιστορίας που γράψαμε στη χώρα αυτή που έγινε δεύτερη πατρίδα μας»,